

وقتی دست بافته‌ها سخن می‌گویند

پرده‌ای با منظره روستا

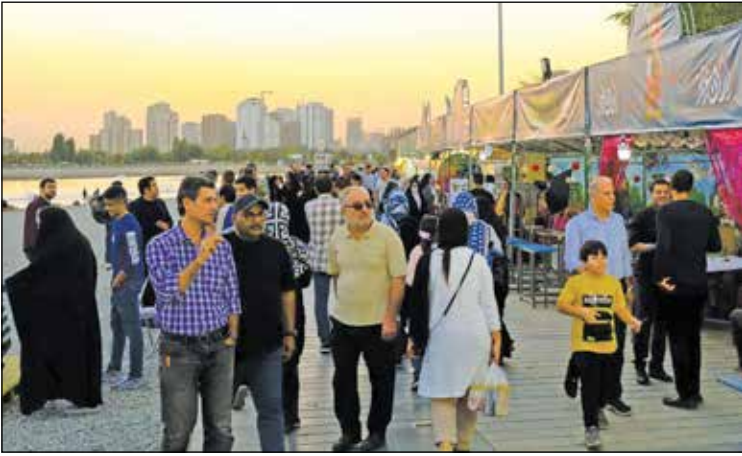
را به ما می‌فروشند تا در مناطق مختلف عرضه کنیم. او می‌گوید: «نخ‌شان را خودمان می‌بریم و آنها می‌بافند و ما متری از شان می‌خریم. رنگ‌ها را خودمان انتخاب می‌کنیم و نظری می‌دهیم و آنها می‌بافند. ما ۱۲ سال است که به این کار مشغول هستیم و ۶ سال پیش به‌عنوان کارآفرین نمونه انتخاب شدیم. الان زناتی برای ما کار می‌کنند که اکثرشان سرپرست خانوار هستند.»

دامن‌های رنگی چین‌دار توجه رهگذران را جلب می‌کند. لباس محلی گیلان را خیلی‌ها می‌شناسند و خیلی‌ها نه. البته به واسطه فیلم‌ها و سریال‌هایی که این سال‌ها ساخته شده، عده‌ای با این نوع پوشش آشنا هستند اما بعضی‌ها همچنان شناخت خاصی از آن ندارند. برای همین هم لختی می‌ایستند و درباره‌اش سؤال می‌کنند. صدیقه شجاعی، مسئول غرفه لباس‌های محلی گیلان است. او می‌گوید: «کار ما تولید لباس محلی است. همان لباس‌های سنتی که در قدیم بزرگترهای ما می‌پوشیدند. این لباس‌ها تشکیل شده‌اند از دامن‌های بسیار گشاد چین‌دار و نواری‌های خیلی زیبایی که دوش دوخته می‌شود. بعضی‌هاشان هم پیلی دارند. یک پیراهن بلند و جلیقه هم روی این دامن می‌آید. یک شال لچکی مانند هم هست که دور پیشانی بسته می‌شود و یک تور هم به سر زده می‌شود. در خود گیلان الان در مراسم مختلف لباس محلی استفاده می‌شود اما در خیابان کسی دیگر لباس محلی نمی‌پوشد.»

شجاعی ادامه می‌دهد: «در تهران استقبال از لباس‌های محلی ما بسیار عالی بوده است و خیلی از خانم‌ها ابراز علاقه می‌کنند و می‌گویند اصالتاً اهل شمال هستند و یادشان می‌آید که مادر بزرگشان این لباس را می‌پوشیده است. بعضی‌ها مراجعه می‌کنند و مثلاً می‌گویند ما فقط دامن را می‌خواهیم اما لباس یکدست تشکیل تراست و سنتش هم این است که لباس را یکدست و کامل بپوشند. قیمت لباس‌ها هم بستگی به جنسی که در آن استفاده می‌شود دارد.

ساتن معمولی اگر بخواهیم استفاده کنیم، حول و حوش ۸۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان درمی‌آید و نهایتاً تا یک میلیون و ۷۰۰ هزار تومان می‌رسد. گفتم که بستگی به کیفیت و جنس پارچه و ابزار که برای آن استفاده می‌کنیم دارد. در کنار این لباس‌های محلی پوشاک دیگری هم شامل پوشاک بهار، تابستانه، پاییزه و زمستانه تولید می‌کنیم که همگی تولید خودمان است.»

زنان چرم دوز هم محصولات خود را به نمایشگاه آورده‌اند. انواع کیف و کمر بند از جمله محصولات تولیدی آنهاست که همگی به‌صورت تک‌دوز و دستی تهیه شده‌اند. زهرا سالاری که بیشتر در کار تولید کیف‌های زنانه چرمی است، ۹ سالی می‌شود که کار دوخت چرم انجام می‌دهد و در تمام این مدت در خانه کار می‌کرده است اما چند ماهی است که کارگاه کوچکی دایر کرده و آنجا به فعالیت ادامه می‌دهد. «بعضی‌ها می‌آیند و می‌گویند اینها چرم نیست و قوم است و این خیلی ناراحت می‌کند. می‌گویم اصلاً بوم چرم معلوم است. چرمی را که در کارم از آن استفاده می‌کنم از چرم شهرورامین تهیه می‌کنم و ابزار و یراق را از هم‌بازار تهران می‌خرم. برای تولید یک کیف کوچک اگر به‌صورت مداوم کار کنم یک روز کامل از زمان می‌برد. البته چون بچه کوچک دارم نمی‌توانم پشت سر هم کار کنم.» او این را می‌گوید و اشاره می‌کند به بچه کوچکی که کنارش نشسته و مشغول بازی است. سالاری ادامه می‌دهد: «الان که کارگاه دایر کرده‌ام هفت، هشت نفر شاگرد دارم و دارند آموزش می‌بینند تا این هنر را یاد بگیرند و به توانمندی برسند تا بعد از آن‌ها هم‌کاری کنیم.»

عکس‌ها: رضا معظریان / ایران

او به محصولات بافته شده اشاره می‌کند: «اینها حوله حمام است و این‌ها هم حوله دست و صورت؛ این طرف هم تن‌پوش حمام را گذاشته‌ایم.» مرد به یکی از تن‌پوش‌ها اشاره می‌کند که روی آن سوزن‌دوزی زیبایی دیده می‌شود و می‌گوید این در اصل حوله حمام است که می‌شود به‌عنوان تن‌پوش هم از آن استفاده کرد. قیمت تن‌پوش ۵۰۰ هزار تومان است. «خیلی‌ها می‌آیند نگاه می‌کنند و قیمت می‌پرسند و می‌روند و شاید خیلی خرید نکنند. البته یک دلیلی هم این است که آشنایی با این بافته‌ها ندارند. افرادی که اهل شهرها و استان‌های دیگر هستند گاهی با نحوه کار ما آشنا نیستند و برای همین می‌آیند سؤال می‌کنند که اینها چیست و برایشان توضیح می‌دهیم که همه این کارها با دست بافته می‌شود و الگو گرفته از بافته‌های قدیمی است مثلاً همین چادر شش‌پا که پارچه‌شان مخمل است و زنان روستایی آن را با دست می‌بافند و کاملاً کار دست است. چادر شش‌پا به ابعاد دو متر و دو متر است و ۴۰۰ هزار تومان قیمت دارد و بافت هر کدام چند روز طول می‌کشد. در شهر ما هر کس در خانه خودش کار می‌کند و در واقع کارگاه خانگی دارد.» شبانی این را می‌گوید و جواب زنی که یک حوله دست و صورت را قیمت می‌پرسد می‌کند می‌دهد. او سپس به همسرش اشاره می‌کند و می‌گوید خانم من به‌عنوان کارآفرین نمونه استان معرفی شده است. طاهره قفری، همسر او و در واقع شریک کارش توضیح می‌دهد که خانم‌ها در خانه برای خودشان کار می‌کنند و برخی کارها

می‌کنم و سال ۱۳۹۶ با پیشنهاد فرماندار شهرستان صحنه و استاندار کرمانشاه تعاونی باغ‌گره را تأسیس کردم. در روستای طاهرآباد زنان و مردان زیادی هستند که بافندگی می‌کنند و در زمینه صنایع دستی فعالیت دارند. در تعاونی برای ۳۲۰ نفر از زنان و مردان روستایی اشتغالزایی کردم و امروز همه در کنار هم کار می‌کنیم. خیلی‌ها هم در خانه کار می‌کنند و من حوله دست و صورت را قیمت می‌کنم می‌دهم. این مواد اولیه برایشان تهیه می‌کنم و سفارش کار می‌دهم. این سرمه‌دوزی و ویلان بافی را ببین! این هنر دست زنان روستای طاهرآباد است. خیلی از مردمی که به این نمایشگاه می‌آیند محو زیبایی اینها می‌شوند.»

او می‌گوید: «من سال‌ها بافنده فرش بودم و آرزو داشتم بتوانم برای مردم زادگاهم اشتغالزایی کنم. در کرمانشاه زنان و مردانی که هنری بلد هستند هیچ وقت بیکار نمی‌مانند. از سراسر کشور و حتی خارج از ایران هم به ما سفارش کار می‌دهند. باور کنید نمی‌توان روی صنایع دستی قیمت گذاشت. هنر قیمت ندارد و خوشبختانه خیلی از دختران کرمانشاهی از همان کودکی گلیم‌بافی و قالی‌بافی یاد می‌گیرند و گلیم زندگی‌شان را خودشان از آب بیرون می‌کشند.»

مردی با وسواس گیوه‌ها را به دست می‌گیرد و ورنانداز می‌کند. سوادبه توضیح کوتاهی می‌دهد درباره خواص گیوه و دلیل استفاده بسیاری از مردان کرد از این پاپوش: «این گیوه‌ها آنقدر راحت و چشم‌نواز است که خیلی از مردم با اصرار قیمت بالاتری می‌پردازند. حمایت مردم و مسئولان از صنایع دستی تنها دلگرمی ما است و اگر این حمایت‌ها همیشگی باشد ما کارآفرینان می‌توانیم برای خیلی از مردم شهر و روستای خودمان اشتغالزایی کنیم. چشم امید ما به مردمی است که در این جشنواره‌ها و نمایشگاه‌ها به ما دلگرمی می‌دهند و تعریف و تمجید می‌کنند. باید کاری کنیم تا دنیا ایران را به صنایع دستی زیبا و هنر دست مردمش بشناسد. این دور از دسترس نیست و جشنواره‌هایی از این دست می‌توانند با گردهم آوردن اقوام ایرانی گوشه‌ای از هنرهای این اقوام را به مردم نشان دهند.»

می‌دهد و می‌گوید شخصیت این کارتون خاطره شیرین خیلی از هم‌سن و سال‌های من است. کودکی ما با تماشاای کارتون پینوکیو گذشت. دخترک با شوق حرف‌های مادرش را گوش می‌دهد و می‌خواهد آن را برایش بخرد. معصومه عروسک را دست دختر می‌دهد و می‌گوید: «خیلی از مردم وقتی عروسک می‌خرند، درباره همدان و جاهای دیدنی این شهر و استان هم از ما سؤال می‌کنند و ما از آنها دعوت می‌کنیم به شهرمان سفر کنند و از نزدیک زیبایی‌هایش را ببینند. همدان شهری تاریخی با زیبایی‌های خاص خود است. من سعی می‌کنم در کنار فروش محصولات مردم را برای سفر به شهرمان تشویق کنم. خیلی از توریست‌ها علاقه زیادی به این عروسک‌ها دارند و در نمایشگاه‌های صنایع دستی از ما خرید می‌کنند. معمولاً چند ماه در خانه کار می‌کنیم و عروسک می‌بافیم و بعد در نمایشگاهی آنها را می‌فروشیم. مثلاً این عروسک روسی را ببینید؛ دختری با موهای بور که دهان ندارد. اما من طرح و مدل عروسک را تغییر دادم و برایش دهان دوختم چون دوست ندارم عروسک دهان نداشته باشد. امیدوارم مردم و مسئولان با خرید محصولات از ما حمایت کنند تا بتوانیم برای افراد بیشتری اشتغال آفرینی کنیم.»

سودابه طاهری گلیم و قالیچه‌ها را با نظم خاصی در غرفه می‌چیند و ریشه آنها را با دست مرتب می‌کند. می‌گوید هر تار و پود این قالی و گلیم برای خودش داستانی دارد. سودابه با افتخار از کارآفرینی برای زنان و مردان روستای طاهرآباد شهرستان صحنه می‌گوید و رهگذران نمایشگاه ایران عزیز با دیدن زیبایی صنایع دستی کرمانشاه مقابل غرفه می‌ایستند و درباره هر کدام‌شان سؤال می‌کنند. سودابه با اشاره به اینکه همه این صنایع دستی کار اعضای تعاونی «باغ‌گره» است سعی می‌کند قصه هر یک از آنها را در چند جمله بگوید: «همه اینها کار دست است؛ از فرش و گلیم بگیر تا دیوارکوب و چرم‌دوزی‌ها و گیوه‌های نمدی. حضور در جشنواره وحدت اقوام ایرانی فرصتی شد تا مردم تهران با هنر و صنایع دستی کردها بیشتر آشنا شوند. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

میرود و می‌فروشد. من ۱۰ سال است بافندگی

از عروسک‌بافی همدان تا یلان بافی کرمانشاه

اینجا زیبایی موج می‌زند

گروه گزارش / کلاه قرمزی و پسرخاله، پینوکیو و حاجی فیروز

کنار هم ردیف نشسته‌اند و بچه‌ها آنها را به هم نشان می‌دهند. زن به سمت عروسک‌های روی میز اشاره می‌کند و می‌گوید هر کدام را دوست داشتید بفرمایید برایتان بیاورم. اگر هم عروسکی را دوست دارید که اینجا نیست برای‌تان می‌دوزم و می‌فرستم.

گوینده محل جشنواره وحدت اقوام ایرانی در دریاچه شهدای خلیج فارس از حمایت مردم از محصولات تولیدی اقوام ایران زمین می‌گوید و می‌خواهد با خرید این محصولات از تولیدکننده‌های داخلی حمایت کنیم. معصومه که اهل همدان است می‌گوید با همین عروسک‌بافی چند خانواده نان می‌برند: «پنج سال است عروسک‌بافی می‌کنم. فارغ‌التحصیل حسابداری هستم اما به دلیل علاقه‌ای که به عروسک‌بافی داشتم، سراغ این کار آمدم. دومین بار است که در نمایشگاه تهران شرکت می‌کنم. به نظر من این نمایشگاه با توجه به حضور اقوام مختلف ایرانی فرصت خوبی است تا مردم با اقوام و هنر یکدیگر آشنا شوند. زنان و دختران همدانی هنرمندان خوبی هستند و خیلی از آنها در خانه با کارگاه مشغول بافت قالی و جاجیم یا سفالگری هستند.»

او می‌گوید: «در این مدت برای سه نفر از زنان کارآفرینی کرده‌ام. مواد اولیه را هم از برندهای ایرانی تهیه می‌کنم تا در حد امکان سودش به جیب هموطن خودمان برود. ما ۳۵ مدل عروسک می‌بافیم که اغلب شخصیت‌های عروسکی ایرانی هستند. از کلاه قرمزی و پسرخاله بگیر تا حاجی فیروز. خیلی از کودکان این عروسک‌ها را دوست دارند و ما هم با عشق و علاقه آنها را می‌بافیم. شخصیت برخی از عروسک‌ها را هم روی لیف می‌بافیم و جالب اینکه این لیف‌های حمام بیشتر طرفدار دارند و فروش‌شان هم خوب است. بعضی از این عروسک‌ها را دو روزه می‌بافیم ولی بعضی از آنها ظرافت زیادی می‌خواهد و چند روز کار می‌برد. در نهایت محصولات تولیدی را هم در این نمایشگاه‌ها می‌فروشیم.» یک مشتری عروسک پینوکیو را به دخترش نشان